

Verbonden partijen

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en risico's van de provincie als gevolg van banden met externe rechtspersonen, waarin de provincie zowel financieel deelneemt als zeggenschap heeft. De provincie neemt zowel deel in rechtspersonen, tot stand gekomen op grond van de publiekrechtelijke Wet Gemeenschappelijke Regelingen als in rechtspersonen, gestoeld op privaatrechtelijke samenwerkingsvormen.

Deze paragraaf heeft zijn basis in artikel 15 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies (BBV) en de daarop van toepassing zijnde toelichting. Conform dit artikel bevat deze paragraaf ten minste:

- De visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
- De lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
 1. Gemeenschappelijke regelingen;
 2. Vennootschappen en coöperaties;
 3. Stichtingen en verenigingen, en,
 4. Overige verbonden partijen.

In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:

- de wijze waarop de provincie een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- het belang dat de provincie in de verbonden partij heeft aan het begin en het einde van het boekjaar;
- de omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het boekjaar;
- de omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het boekjaar;
- de eventuele risico's, als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b BBV, van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie (alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie).

Nota

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de provincie een bestuurlijk (zeggenschap) en een financieel belang heeft.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de provincie middelen risicodragend ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partijen kunnen worden verhaald op de provincie.

De provincie Noord-Brabant kan besluiten om een bestuurlijk en financieel belang te houden in organisaties als die een bijdrage leveren aan het publiek belang.

Het beleid ten aanzien van verbonden partijen is uitgewerkt in de Nota Samenwerkingsrelaties en Verbonden Partijen die op 12 december 2014 door PS is vastgesteld. Hierin is toegelicht op welke wijze de provincie de publieke belangen in deze verbonden partijen wil behartigen. Ook staan de overwegingen genoemd om een bestuurlijk en financieel belang aan te gaan, te wijzigen of te beëindigen. De nota wordt geactualiseerd en zal naar verwachting in 2023 aan uw staten worden aangeboden.

Bestuurlijk belang verbonden partijen

Het bestuurlijk belang bij een verbonden partij uit zich in de invloed die kan worden uitgevoerd bij de verbonden partij. Dit is onder andere stemrecht op besluiten die tijdens de Algemene vergadering van Aandeelhouders of ledenvergadering zijn geagendeerd, vaak in combinatie met een voordrachts- of benoemingsrecht van bestuurders en leden van het toezichtsorgaan; de Raad van Commissarissen of Raad van Toezicht. De mate van invloed per verbonden partij is opgenomen in de navolgende tabellen.

Financieel belang verbonden partijen

Het financiële risico van de verbonden partijen is gelijk aan de omvang van het provinciaal aandeel in de deelneming (zie ook de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing), dan wel gelijk aan de (jaarlijkse) bijdrage die de verbonden partij van de provincie ontvangt.

De provincie ontvangt ook inkomsten uit verbonden partijen in de vorm van dividend. Met de volgende verbonden partijen zijn dividendafspraken gemaakt: Eindhoven Airport NV, Brabant Water NV, Nederlandse Waterschapsbank NV en de BNG Bank NV. Het ontvangen dividend wordt als algemeen dekkingsmiddel in de begroting opgenomen. Ook zijn er dividendafspraken met Enexis Holding NV. Deze deelneming is onderdeel van de immunisatieportefeuille en het dividend loopt via het rendement van de immunisatieportefeuille. In de begroting is €89,3 miljoen aan rendement over de immunisatieportefeuille opgenomen, waarvan het dividend van Enexis Holding NV onderdeel is.

Ontwikkelingen en onzekerheden

Daar waar we voor een betreffende verbonden partij specifieke risico's zien, is dit in de onder Risico (zie hierna) nader toegelicht. Vanzelfsprekend worden de verbonden partijen geraakt door economische ontwikkelingen en door (de gevolgen van) grote maatschappelijke thema's en beleidsontwikkelingen, zoals de energietransitie en de oorlog in Oekraïne. In deze paragraaf geven we een overzicht van de algemene ontwikkelingen en onzekerheden die gevolgen hebben voor onze verbonden partijen. In de programma-hoofdstukken is dit waar aan de orde nader toegelicht.

Energietransitie

In juni 2022 heeft Tennet voor delen van het elektriciteitsnet in Limburg en Brabant transportschaarste afgekondigd. Dit heeft niet alleen gevolgen voor de economische ontwikkeling, maar raakt de realisatie van maatschappelijke opgaven in brede zin; de verduurzaming van de industrie en gebouwde omgeving, de realisatie van (zware) laadinfra en collectieve energievoorzieningen in de gebouwde omgeving, enz. Verbonden Partijen worden hierdoor in de ontwikkeling beperkt. Daarnaast zijn oplossingen en maatregelen om de negatieve gevolgen te beperken ook van belang voor onze verbonden partijen. Enerzijds gaat het om een (versnelde) uitbreiding en versterking van het energienetwerk, anderzijds om de inzet van technische, juridische en financiële innovaties en maatregelen om het bestaande energienetwerk efficiënter te gebruiken en om op de kortere termijn lokale oplossingen mogelijk te maken. De samenwerking met Enexis is daarin een belangrijk onderdeel. Zowel de inhoudelijk/beleidsmatige rol als de eigenaarsrol/het aandeelhouderschap wordt dan ook zeer actief ingevuld. Door afspraken met het Rijk én door het overgrote deel van de winst uit de verkoop van Fudura niet uit te keren, hebben de aandeelhouders de financiering van investeringen in het elektriciteitsnet ook op lange termijn veilig gesteld.

Economische veiligheid/ Economische autonomie

In het kader van economische ontwikkeling wint ook het thema economische veiligheid en strategische autonomie aan actualiteit. Op nationale en Europese schaal ontstaan initiatieven. Met de Nederlandse wet Veiligheidstoets investeringen, fusies en overnames (Vifo), die vanaf 1 juni 2023 van kracht is, zijn verplichtingen geïntroduceerd die ertoe moeten leiden dat bedrijven in kritieke sectoren beschermd zijn tegen overnames die raken aan de nationale veiligheid. Dit thema is relevant voor specifieke economische clusters. Wij verkennen wat dit betekent voor de rol van de provincie in campussen en besluiten over bijvoorbeeld vestigingsplaatsen, investeringen, fusies/overnames en de aandeelhoudersrol.

Wijziging WGR

Per 1-7-2022 is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen gewijzigd. Met deze wetswijziging worden de mogelijkheden van volksvertegenwoordigers om de eigen controlerende en kaderstellende rol bij

gemeenschappelijke regelingen te versterken aangepast en uitgebreid. Ook wordt de democratische legitimatie van de besluitvorming binnen zo'n samenwerkingsverband vergroot. Alle gemeenschappelijke regelingen moeten binnen 2 jaar worden aangepast, dus voor 1-7-2024.

De provincie Noord-Brabant is deelnemer bij 7 Gemeenschappelijke Regelingen (3 omgevingsdiensten, de Zuidelijke Rekenkamer, Havenschap Moerdijk, Hollandse Waterlinies en Kleinschalig collectief vervoer NO-Brabant).

GS hebben PS geïnformeerd over de gewijzigde WGR en de aanpassing van de 7 Gemeenschappelijke Regelingen via de Statenmededeling "Richtingen voor implementatie wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen" d.d. 28 maart 2023. Op 2 juni 2023 heeft hierover een informerende en oordeelsvormende themabijeenkomst plaatsgevonden.

Gemeenschappelijke Regeling de Zuidelijke Rekenkamer betreft een samenwerking tussen PS van de provincies Noord-Brabant en Limburg. Daarom zijn beide colleges van PS samen verantwoordelijk voor de aanpassing van deze Gemeenschappelijke Regeling en het initiatief daarvoor ligt bij de Griffies.

De Gemeenschappelijke Regeling Kleinschalig Collectief Vervoer Noordoost-Brabant is aangegaan door GS, PS en de CdK samen met colleges van B&W, gemeenteraden en burgemeesters van de betrokken gemeenten. Daarom zal aanpassing van deze GR ook aan deze bestuursorganen ter besluitvorming worden voorgelegd.

De andere 5 Gemeenschappelijke Regelingen zijn aangegaan door GS samen met GS van andere provincies (in het geval van de Hollandse Waterlinies) of met colleges van B&W van Brabantse gemeenten. Deze Gemeenschappelijke Regelingen worden in concept aangepast samen met de andere deelnemers en worden in Q3/Q4 2023 aangeboden aan PS (en de betreffende gemeenteraden), waarbij PS in de gelegenheid worden gesteld om hun zienswijze te geven. In Q1 2024 worden de Gemeenschappelijke Regelingen mogelijk aangepast op basis van ingediende zienswijzen. Daarna zal aan PS worden verzocht om toestemming te geven aan GS om de aangepaste Gemeenschappelijke Regelingen vast te stellen.

Natuurdoelanalyses

De Natuurdoelanalyses van de Natura 2000-gebieden in Noord-Brabant laten een verslechterd beeld zien van de natuur. De vergunningverlening voor aanvragen met stikstofeffecten op Natura 2000-gebieden ligt tijdelijk stil. Projecten in alle sectoren van de Brabantse samenleving worden hierdoor geraakt en dat heeft daarmee ook gevolgen voor de verbonden partijen. Met de verbonden partijen is en wordt in kaart gebracht wat de precieze gevolgen zijn. In het oog springende voorbeelden zijn de gevolgen voor uitbreidingen van het elektriciteitsnetwerk en voor de ontwikkeling van logistiek park Moerdijk.

Mutaties Verbonden Partijen

Momenteel doorlopen drie verbonden partijen het oprichtingsproces:

- BrabantRing heeft samengevat als doel om een substantiële bijdrage te leveren aan:
 - Het digitaal verbinden van gemeenten, maatschappelijke organisaties en burgers over de Brabantse glasvezelnetwerken en de laagdrempelige toegang voor maatschappelijke partijen en dienstverleners daarop.
 - Het creëren van een uitnodigend (digitaal) vestigingsklimaat voor innovatieve bedrijven in Brabant door realisatie van een open, onafhankelijke en toegankelijke laag 2 (ethernet) connectiviteit waarop samenwerking en innovatie wordt gestimuleerd.
- COO BIC stimuleert, faciliteert en ondersteunt de ontwikkeling van Brainport Industries Campus (BIC) door te sturen op conceptwaarde van de BIC Campus en bijbehorend ecosysteem, te zorgen voor meewind in de ontwikkeling en door te werken aan de positionering en propositie van BIC, door leads te genereren van partijen die zich kunnen vestigen op BIC. De COO participeert niet in de exploitaties die normaliter onderdeel vormen van de campusontwikkeling zoals gebieds- en vastgoedontwikkeling en shared services en shared facilities. Beoogd wordt dat de COO zal bestaan uit een kleine slagvaardige efficiënte werkorganisatie van ca. 5 personen, een Raad van Toezicht een Raad van Advies en een Vestigingscommissie.

- Ontwikkelmaatschappij gebiedsontwikkeling Fellenoord BV krijgt als taak de gebiedsontwikkeling Fellenoord in Eindhoven te realiseren door sturing te geven aan de herontwikkeling van het gebied en de realisatie van de ambities en doelen zoals opgenomen in de Ontwikkelvisie Fellenoord-Internationale Knoop XL;
 - Het stimuleren van de realisatie van het gewenste volume en een gemengd programma door de markt;
 - Sturing geven op de optimalisatie van de publieke businesscase en functioneren als het samenwerkingsvehikel waarbinnen de provincie en de gemeente hun gezamenlijke zeggenschap, risicobeheersing, capaciteit en middelen inzetten.
- In alle drie de gevallen zijn Provinciale Staten al in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Stichting La Vuelta Holanda zal in 2023 worden opgeheven, omdat de Vuelta Holanda reeds heeft plaatsgevonden in 2022.

Risico's

Een verbonden partij wordt getoetst op aandachtspunten of risico's op het gebied van beleid, governance of financiën. Bij de toetsing wordt altijd uitgegaan van de meest actuele wet- en regelgeving (de Wet Normering Topinkomens (WNT) is specifiek opgenomen in de tabel). Per onderdeel wordt een kleurcode toegekend

Groen Geen noemenswaardige aandachtspunten of risico's.

Oranje Aandachtspunten of risico's die binnen het uitvoeringsmandaat vallen van GS. Dit heeft geen hoge urgentie en de risico's zijn beperkt. Bijvoorbeeld bestuurswisselingen, statuten die herzien moeten worden of licht tegenvallende resultaten.

Rood Grote aandachtspunten die soms directe actie vereisen en onder de aandacht van PS dienen te worden gebracht. Bijvoorbeeld niet afgedekte financiële risico's, slecht functionerend bestuur of toezichthouder, als er geen publiek belang (meer) is of tegenvallende resultaten.

Indien oranje of rood wordt gescoord, of indien er overige relevante ontwikkelingen zijn wordt dit onderaan de tabel toegelicht.?

In de bijlagenbundel van de begroting is de 'Uitwerking Paragraaf Verbonden Partijen' opgenomen. In deze bijlage wordt ook nader ingegaan op het Innovatiefonds, Energiefonds, Brabant C fonds, Groen Ontwikkelfonds, Leisure Ontwikkelfonds en Brabant Startup Fonds.

Lijst van verbonden partijen

1. Gemeenschappelijke regelingen

Naam	Beleid	Governance	Financiën	Deelnemerschap	WNT
1.1 Havenschap Moerdijk (i.c.m. Havenbedrijf)	5. Economie, Kennis en Talentontwikkeling 6. Energie			actief	Voldoet
1.2 Zuidelijke Rekenkamer	1. Bestuur en veiligheid			monitorend	Voldoet
1.3 Kleinschalig Collectief Vervoer Noordoost-Brabant	8. Basisinfrastructuur mobiliteit			monitorend	Voldoet
1.4 Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant	4. Natuur en milieu			actief	Voldoet
1.5 Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant	4. Natuur en milieu			actief	Voldoet
1.6 Omgevingsdienst Brabant Noord	4. Natuur en milieu			actief	Voldoet
1.7 De Hollandse Waterlinies	10. Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed			actief	n.n.b

1.4 Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant

De financiële positie (weerstandsvormogen) voldoet met een weerstandratio van 1,1 aan de norm die gesteld is tussen de 1,0 en 1,4 en het boekjaar 2022 is afgesloten met een positief resultaat van € 583.000, dat ook is uitgekeerd aan de deelnemers.

Toch is de stoplichtkleur op oranje gezet in afwachting van de vaststelling van de herziene begroting 2023 en de ontwerpbegroting 2024. De effecten van hogere kosten en lonen hebben geleid tot een herziening van de begroting 2023, die voor de zienswijze is voorgelegd aan de deelnemers. Meer informatie m.b.t. de kostenstijging is te vinden in bijlage 9 bij Statenvoorstel 12/23

1.5 Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

De financiële positie van de ODZOB is kwetsbaar. In principe is de financiële positie en exploitatie wel op orde, maar waakzaamheid is nodig.

- Het boekjaar 2022 is afgesloten met een negatief resultaat van €1,8 miljoen. Hiervan was €1 miljoen reeds voorzien gedurende 2022. Het verlies werd hoger, hoofdzakelijk door een lagere declarabiliteit per persoon wat werd veroorzaakt door een hoog ziekteverzuim.
- De financiële positie (weerstandvermogen) voldoet met een weerstandratio van 0,4 niet aan de norm die gesteld is op tenminste 1,0. Deze lage score wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het lage niveau van de algemene reserve ad €0,5 miljoen. Deelnemers zullen moeten bijstorten om te komen tot het minimale niveau van €1,2 miljoen. Dat is via de herziene begroting 2023 aan de deelnemers voorgelegd, waarmee zij zich conform de procedure kunnen uitspreken via een zienswijze.
- De effecten van hogere kosten en lonen hebben geleid tot een herziening van de begroting 2023, die voor de zienswijze is voorgelegd aan de deelnemers. Meer informatie m.b.t. de kostenstijging is te vinden in bijlage 3 bij Statenvoorstel 12/23.
- In 2023 betalen gemeentelijke deelnemers voor het eerst allemaal mee aan gerelateerde werkzaamheden; dit zijn declarabele uren die tot dusver deels in de overheadkosten belandden.

Omdat de weerstandratio niet aan de norm voldoet is de risicokleurcode is rood totdat de herziene begroting 2023 en de ontwerpbegroting 2024 zijn vastgesteld.

1.6 Omgevingsdienst Brabant Noord

De risicokleurcode financien is op oranje gezet, in afwachting van het vaststellen van de herziene begroting 2023 en de ontwerpbegroting 2024. De begroting 2023 is herzien in verband met de hogere (loon)kosten en is voorgelegd aan de deelnemers. De herziene begroting 2023 is solide en in evenwicht. Meer informatie m.b.t. de kostenstijging is te vinden in bijlage 9 bij Statenvoorstel 12/23.

Het boekjaar 2022 is afgesloten met een positief resultaat van € 988.000. De weerstandratio is (na storting jaarrekeningresultaat) met 1,1 per 31-12-2022 op orde. Omgevingsdienst Brabant Noord streeft naar een weerstandratio van minimaal 1,0. In dat geval is de algemene reserve van Omgevingsdienst Brabant Noord groot genoeg om het risicoprofiel van de organisatie af te dekken. Omdat het risicoprofiel van de organisatie kan fluctueren is afgesproken dat de bandbreedte waarbinnen de ratio mag fluctueren tussen 0,75 en 1,5.

2. Vennootschappen en coöperaties

	Naam	Beleid	Governance	Financiën	Aandeelhouderschap	WNT
2.1	Enexis NV	6. Energie			Actief	Voldoet
2.2	CSV Amsterdam BV	5. Economie, Kennis en Talentontwikkeling			Actief	N.v.t.

2.3	Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	5. Economie, Kennis en Talentontwikkeling		Actief	N.v.t.
2.4	Brabant Water NV	3. Water en Bodem		Actief	Voldoet
2.5	Eindhoven Airport NV	8. Basisinfrastructuur mobiliteit		Actief	N.v.t.
2.6	BOM Holding BV	5. Economie, Kennis en Talentontwikkeling en 6 Energie		Actief	Voldoet
2.7	Ruimte voor Ruimte Beheer BV / Ruimte voor Ruimte II CV	2. Ruimte en wonen		Actief	Voldoet
2.8	Business Park Aviolanda BV	5. Economie, Kennis en Talentontwikkeling		Actief	N.v.t.
2.9	Nederlandse Waterschapsbank NV	Algemeen financieel beleid 3. Water en Bodem		Monitorend	N.v.t.
2.10	BNG Bank NV	Algemeen financieel beleid 1. Bestuur en veiligheid		Monitorend	N.v.t.
2.11	ZEH NV (voorheen PZEM NV)	5. Economie, Kennis en Talentontwikkeling		Monitorend	Voldoet
2.12	Pivotpark Holding BV	5. Economie, Kennis en Talentontwikkeling		Actief	Voldoet
2.13	Green Chemistry Campus BV	5. Economie, Kennis en Talentontwikkeling en 6 Energie		Actief	Voldoet

2.14	Groen Ontwikkelfonds Brabant BV	3. Water en Bodem en 4 Natuur en Milieu		Actief	Voldoet
2.15	NV Monumenten Beheer Brabant	10. Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed		Actief	Voldoet
2.16	Brabant Startup Fonds BV	5. Economie, Kennis en Talentontwikkeling		Actief	Voldoet

2.1 Enexis NV

Het wetsvoorstel voor de nieuwe warmtewet schrijft voor / gaat ervan uit dat warmtebedrijven in meerderheid in publieke handen zijn. Voor Enexis is dit aanleiding om het strategisch plan op dit onderdeel nader uit te werken. De verwachting is dat dit in 2024 aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders wordt voorgelegd.

In verband met het overlijden van een commissaris is de RvC momenteel niet op volledige sterkte. De aandeelhouderscommissie mag een voordracht doen voor de opvolger. Gelet op de grote opgaven bij Enexis, is het wenselijk dat de RvC spoedig weer op volledige sterkte is.

2.8 Business Park Aviolanda BV

De ontwikkeling van Aviolanda in samenwerking met Defensie heeft inmiddels de nodige successen opgeleverd. Momenteel is er de uitdaging om opnieuw de visie, strategie en rol van BPA, inclusief de bijbehorende organisatie- en samenwerkingsstructuur, te bepalen.

In 2023 stellen de directie en de raad van commissarissen van Business Park Aviolanda BV een concept ondernemingsplan met innovatieprogramma en vastgoedstrategie op. Naar verwachting vindt hierover in 2023 besluitvorming plaats.

Fokker Holding BV heeft Fokker Techniek BV (medeaandeelhouder van Business Park Aviolanda BV) verkocht aan Fokker Services Group BV. Tevens heeft Fokker Holding BV aangekondigd dat Panta Holding BV op termijn verhuist naar Papendrecht. Vanwege het vertrek van Fokker Holding BV heeft PNB besloten om het 20% aandelenpakket van Fokker in 2023 te kopen.

2.12 Pivotpark Holding BV

De vanuit historisch perspectief zwakke financiële performance van Pivot Park Holding BV verbetert, maar is nog altijd mager. De omzet neemt toe als gevolg van meer screeningactiviteiten en gestegen verhuuropbrengsten (er is sprake van 99% bezetting met een groeiende vraag naar ruimte). Van belang is dat ervoor nu en in de toekomst voldoende ruimte beschikbaar is op en nabij het Pivot Park.

In maart 2021 heeft provincie Noord-Brabant besloten om Pivot Park een lening van €9,6 miljoen euro te verstrekken voor de bouw van een single-tenant gebouw. Dit bedrag is in juli verhoogd met €1,5 miljoen tot een totaal van €11,1 miljoen. Daarnaast is er in de 2e helft van 2021 een lening van €33,85 miljoen verstrekt voor de bouw van een multi-tenant gebouw als vervanging van het oude gebouw en investering in extra ruimte voor nieuwe huurders. Het gebouw is volledig verhuurd en de bouw is inmiddels gestart.

De realisatie van beide panden leidt naar verwachting tot een verdere verbetering van de rentabiliteit, maar wij zien voor de komende jaren nog forse investeringsvragen om Pivot Park te kunnen laten doorgroeien tot een volwaardige campus. In 2023 verwachten wij een verzoek voor de financiering van een multi-tenant incubatorgebouw en de renovatie van een aanpalend bestaand gebouw en verwachten wij een verzoek voor financiering van de aanpassing van een bestaand verhuurd singletenant gebouw. Plannen voor de langere termijn zullen in de tweede helft van 2023 verder uitgewerkt worden.

De directie en RvC hebben aan de aandeelhouders van Pivot Park Holding BV gevraagd in te stemmen met de verkoop van de activiteiten van Pivot Park Screening Center B.V. en Pivot Park Apparatuur B.V. De aandeelhouders vormen op basis van onafhankelijk onderzoek hun opinie. Besluitvorming hierover vindt plaats als er een concreet verkoop voorstel ligt.

2.13 Green Chemistry Campus BV (GCC)

De provincie wil haar belang in de GCC uiterlijk 1 januari 2025 beëindigen en wil binnen deze context medewerking verlenen aan het opstellen van een toekomstbestendig businessplan, samen met de andere aandeelhouders. In de provinciale begroting 2023 is voor de doorontwikkeling of liquidatie €2 miljoen gereserveerd uit de vrije begrotingsruimte.

De AVA heeft besloten dat, onder verantwoordelijkheid van de bestuurder van de GCC, een businessplan opgesteld wordt waarmee andere aandeelhouder(s) na 1 januari 2025 verder kunnen. Bedoeling is dat het plan zorgt voor een versterking van de economische structuur van West-Brabant in het vervangen van fossiele in biogroundstoffen en bevordering van de werkgelegenheid in de biobased economy. Planning is dat het businessplan eind Q4 2023 gereed is.

De financiële situatie van de campus blijft zorgelijk. Ontwikkelingen in circulaire en biobased processen zijn van de lange adem. Na 10 jaar is de campus nog steeds grotendeels afhankelijk van publieke bijdragen en zijn de staatssteungrenzen met betrekking tot de exploitatiesteun bereikt. Uit onderzoek moet blijken of verdere invulling kan worden gegeven aan de financieringsbehoefte, passend bij het businessplan.

Voor het toekomstperspectief van de GCC is het van cruciaal belang dat de GCC in aanmerking komt voor (JTF-) subsidie. Deze JTF-subsidies werden op 13 februari 2023 opengesteld. Een aantal JTF-projecten zijn reeds positief beoordeeld door de deskundigencommissie (op het gebied van circulariteit). De GCC is in deze projecten als locatie en/of partner betrokken en is in géén van de gevallen de hoofdaanvrager. Door het omzetten van de agioreserve naar de overige reserve in 2023 is voorkomen dat Green Chemistry Campus BV als Onderneming in Moeilijkheden (OIM) kwalificeert. Met deze status zou men niet in aanmerking komen voor JTF-subsidie.

Voor de kapitaalbreng vanuit de provincie is bij de oprichting van Green Chemistry Campus BV een voorziening getroffen van € 2,3 miljoen. Dit is gelijk aan de waarde van het ingebrachte vermogen.

In verband met het bereiken van de maximale zittingstermijn ontstaan in de periode eind 2023 tot en met begin 2024 twee vacatures in de Raad van Commissarissen. De werving voor de invulling van deze vacatures start tijdig mede vanwege het traject van het opstellen van het ondernemingsplan en het beëindigen.

2.14 Groen Ontwikkelfonds Brabant BV

We hebben te maken met een financieel tekort bij de realisatie van Natuurnetwerk Brabant (NNB) en Ecologische Verbindingszones (EVZ's), die grotendeels plaatsvindt via GOB BV. Dit is besproken in PS bij de vaststelling van de aangepaste businesscase NNB/ GOB op 16 december 2022 (Statenvoorstel 72/22). Het

tekort heeft 2 oorzaken.

Ten eerste is in PS besloten om de komende jaren te bezuinigen op natuur; €41,2 miljoen in de periode 2024 t/m 2027. Dit leidt er toe dat er vooralsnog geen budget (€17,3 miljoen) is voor de realisatie van 365 hectare Provinciaal NNB, dat er geen budget (€13,6 miljoen) is voor de realisatie van 175 hectare EVZ en dat de uitvoering van EVZ is getemporeerd tot en met 2035.

De bezuiniging van €41,2 miljoen heeft voor een bedrag van €30,9 miljoen betrekking op de oorspronkelijk door PS beschikbaar gestelde middelen voor GOB BV. Ten tweede is in de aangepaste businesscase NNB/ GOB besloten om de normbedragen voor grondverwerving en inrichting per 1-1-2023 te verhogen i.v.m. prijsstijgingen. Dit leidt tot een verwacht tekort van € 29,6 miljoen, wat voor een groot deel betrekking heeft op het GOB.

De provincie is nog bezig om verschillende opties te onderzoeken om alsnog dekking te vinden voor de gehele realisatie van het NatuurNetwerk Brabant en de EVZ's.?

2.15 NV Monumenten Beheer Brabant

De portefeuille van Monumenten Beheer Brabant bestaat uit 11 monumentale panden, die deels worden verhuurd. Bij deze panden is sprake van een investeringsbehoefte i.v.m. achterstallig onderhoud en een verduurzamingsopgave. Ons erfgoedbeleid is niet gericht op eigendom van monumentale panden. Dit vraagt om het maken van een keuze betreffende de toekomst van MBB. We bekijken hoe het beheer van dit erfgoed het beste kan worden ingevuld.

Gezien het onzekere toekomstperspectief is reeds eerder een voorziening getroffen van € 2.058.000 (gelijk aan de waarde van het ingebrachte vermogen).

2.16 Brabant Startupfonds BV

Per 1 juni 2023 is, naast de CEO, een CFRO aangesteld, waarmee de slagkracht van Brabant Startupfonds BV is vergroot en de interne organisatie is verbeterd.

3. Stichtingen en verenigingen

Naam	Beleid	Governance	Financiën	Deelnemerschap	WNT
3.1 Interprovinciaal overleg IPO en BIJ12 (vereniging)	1. Bestuur en veiligheid			Monitorend	Voldoet
3.2 Huis van de Nederlandse Provincies (vereniging)	1. Bestuur en veiligheid			Monitorend	Voldoet
3.3 Stichting Brabant C Fonds	10. Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed			Actief	Voldoet
3.4 Stichting Beheer Museumkwartier	10. Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed			Actief	Voldoet
3.5 Stichting Leisure Ontwikkelfonds Brabant	10. Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed			Actief	Voldoet

3.6 Stichting La Vuelta Holanda, opgericht in 2019

10. Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed

Actief

N.v.t.

3.3 Stichting Brabant C Fonds.

De looptijd van het Brabant C fonds is verlengd tot en met 2024. N.a.v. het nieuwe beleidskader Levendig Brabant zal worden overwogen of er een vervolg komt op het Brabant C fonds. Hierbij wordt de fondsevaluatie meegenomen.

3.4 Stichting Beheer Museumkwartier

De Stichting Beheer Museumkwartier zorgt voor exploitatie en beheer van het vastgoed in het Bossche Museumkwartier. Dit vastgoed was gedeeltelijk in eigendom van de provincie (gebouw Noord-Brabants Museum) en gedeeltelijk in eigendom van de gemeente Den Bosch (gebouw Designmuseum). Dit gedeelte eigendom was destijds de reden om een beheerstichting op te richten.

Per 29 september 2023 koopt de provincie het gebouw van het Design Museum van de gemeente. Daarmee komt al het vastgoed in het Museumkwartier in eigendom van de provincie. Daarom wordt door de provincie verkend of het nuttig is om de Stichting in stand te houden of dat de provincie exploitatie en beheer van het vastgoed zelf gaat uitvoeren of uitbesteden.

4. Overige verbonden partijen

Naam	Beleid	Governance	Financiën	Aandeelhouderschap	WNT
4.1 Fonds Nazorg Gesloten Stortplaatsen	4. Natuur en milieu			Actief	N.v.t.

4.1 Fonds Nazorg Gesloten Stortplaatsen

De voorziening gesloten stortplaatsen wordt jaarlijks opgerent op basis van het voorcalculatorische percentage van 5,06%. Het verschil tussen dit voorcalculatorische rendement en de werkelijke opbrengsten van de belegde voorziening wordt jaarlijks toegevoegd resp. onttrokken aan de egalisatiereserve rente voorziening. Wanneer het werkelijke rendement gedurende langere tijd achterblijft bij het voorcalculatorisch rendement, dan wordt deze egalisatiereserve negatief.

Doordat het nettoresultaat van de belegde voorziening gesloten stortplaatsen in het Nazorgfonds samen met een gedeeltelijke onttrekking uit de egalisatiereserve in 2022 onvoldoende is om de verplichte jaarlijkse oprenting (5,06%) van de voorziening mogelijk te maken, is de egalisatiereserve van het Nazorgfonds per 31 december 2022 negatief, namelijk € - 6.830.328. Op 31 december 2021 was de waarde € 5.902 positief. Bij de slotwijziging 2022 is een tekort van € 6.500.000 geraamd.

De provincie staat garant voor een eventueel negatieve egalisatiereserve bij de gesloten stortplaatsen en dient het tekort aan het einde van ieder jaar op te nemen in een voorziening. Vanwege het hoge tekort in 2022 staat het stoplicht v.w.b. Financiën op rood. We zien een voorzichtig herstel in 2023. Het rendement over het gehele fonds tot en met mei 2023 bedraagt 3,81%. De egalisatiereserve is hierdoor minder negatief per eind mei 2023, namelijk € 6.216.189 negatief. Een verbetering van ruim € 600.000,-.

1. Gemeenschappelijke regelingen

Belang

	Naam	Vestigingsplaats	Portefeuille (eigenaar / inhoud)	Bestuurlijk Belang	Aandeel
1.1	Havenschap Moerdijk (i.c.m. Havenbedrijf)	Moerdijk	Smeulders/Van Gruijthuijsen	Lid bestuur bedrijfsvoering organisatie	50%
1.2	Zuidelijke Rekenkamer	Eindhoven	Programmaraad	Lid programmaraad	50%
1.3	Kleinschalig Collectief Vervoer Noordoost-Brabant	Oss	Smeulders*	Lid Algemeen Bestuur, lid Dagelijks Bestuur	14,3%
1.4	Omgevingsdienst Midden- en West Brabant	Tilburg	Oudenhoven / Boelema	Lid Algemeen Bestuur, lid Dagelijks Bestuur	39%
1.5	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant	Eindhoven	Oudenhoven / Boelema	Lid Algemeen Bestuur, lid Dagelijks Bestuur	35%
1.6	Omgevingsdienst Brabant Noord	's-Hertogenbosch	Oudenhoven / Boelema	Lid Algemeen Bestuur, lid Dagelijks Bestuur	39%
1.7	De Hollandse Waterlinies	Utrecht	Van der Horst	Lid van Gemeenschappelijk Orgaan	10%

* Eigenaarsrol en inhoudelijke rol zijn niet conflicterend.

Vermogensstructuur en resultaat

x €1000

Naam	Lening	Garantstelling	Eigen vermogen per 01-01-2024	Eigen vermogen per 31-12-2024	Vreemd vermogen per 01-01-2024	Vreemd vermogen per 31-12-2024
1.1 Havenschap Moerdijk (i.c.m. Havenbedrijf)		280.000.000*	97.265	97.265	228.599	228.599
1.2 Zuidelijke Rekenkamer			54	54	220	220
1.3 Kleinschalig Collectief Vervoer Noordoost-Brabant			844	844	368	368
1.4 Omgevingsdienst Midden- en West Brabant			3.614	3.614	4.060	4.060
1.5 Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant			1.101	1.101	6.548	6.548
1.6 Omgevingsdienst Brabant Noord			9.040	9.040	10.921	10.921
1.7 De Hollandse Waterlinies			869	869	0	0

De gepresenteerde cijfers zijn de resultaten uit de meest recente gepubliceerde (half)jaarcijfers.

* De provincie en gemeente Moerdijk staan voor ieder 50-50 van het genoemde bedrag garant (gelijk aan de deelname in de Gemeenschappelijke Regeling).

2. Vennootschappen en coöperaties

Belang

Naam	Vestigingsplaats	Portefeuille (eigenaar / inhoud)	Bestuurlijk belang	Aandeel	Nominale waarde	Agio	Gestort	Boek-waarde
------	------------------	----------------------------------	--------------------	---------	-----------------	------	---------	-------------

2.1	Enexis NV	's-Hertogenbosch	Smeulders / Van der Horst	stemrecht / voordrachtsrecht lidmaatschap RvC / lid AHC	30,8%	46.144	-	46.144	-
2.2	CSV Amsterdam BV	's-Hertogenbosch	Smeulders*	Stemrecht / lid AHC	30,8%	6	-	6	6
2.3	Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	's-Hertogenbosch	Smeulders*	Stemrecht / lid AHC	30,8%	pm	-	pm	-
2.4	Brabant Water NV	's-Hertogenbosch	Smeulders / Boelema	Stemrecht / voordrachtsrecht Lid RvC / lid AHC	31,6%	88	-	88	-
2.5	Eindhoven Airport NV	Eindhoven	Van Gruijthuijsen / Smeulders	Stemrecht / voordrachtsrecht Lidmaatschap RvC	24,5%	1.112	-	556	-
2.6	BOM Holding BV	Tilburg	Smeulders / Van Gruijthuijsen	stemrecht / voordrachtsrecht lidmaatschap RvC	100%	1	50.827	50.828	50.828
2.7 a	Ruimte voor Ruimte Beheer BV	's-Hertogenbosch	Smeulders / Dirken	Stemrecht / voordrachtsrecht Lid RvC	100%	30	89	119	111
2.7 b	Ruimte voor Ruimte II CV	's-Hertogenbosch	Smeulders / Dirken	Stemrecht / Commanditair vennoot	99%	1.485	24.457	25.943	24.498

2.8	Business Park Aviolanda BV	Woensdrecht	Smeulders / Van Gruijthuijsen	Stemrecht / voordrachtsrecht Lid RvC	60%	11	6.477	6.488	6.488
2.9	Nederlandse Waterschapsbank NV	's-Gravenhage	Van Gruijthuijsen*	Stemrecht	0,12%	22	-	8	-
2.10	NV Bank voor Nederlandse Gemeenten	's-Gravenhage	Van Gruijthuijsen*	Stemrecht	0,07%	100	-	100	-
2.11	ZEH NV (voorheen PZEM NV)	Middelburg	Smeulders*	Stemrecht	0,05%	4	-	4	-
2.12	Pivotpark Holding BV	Oss	Smeulders / Van Gruijthuijsen	Stemrecht	70,7%	20	6.282	6.302	6.302
2.13	Green Chemistry Campus BV	Bergen op Zoom	Smeulders / Van Gruijthuijsen	Stemrecht / voordrachtsrecht Lid RvC	60%	11	-	2.311	2.300
2.14	Groen Ontwikkelfonds Brabant BV	's-Hertogenbosch	Smeulders / Roijackers	Stemrecht	100%	-	-	-	-
2.15	NV Monumenten Beheer Brabant	's-Hertogenbosch	Smeulders / Van der Horst	Stemrecht	72%	2.058	-	2.058	2.058

2.16	Brabant Startup Fonds BV	Tilburg	Smeulders / Van Gruijthuijsen	Stemrecht	100%	-	-	-	-
------	--------------------------	---------	-------------------------------	-----------	------	---	---	---	---

* Eigenaarsrol en inhoudelijke rol zijn niet conflicterend.

Vermogensstructuur en resultaat

x€1000

Naam	Lening per 30-06-2023	Garantstelling	Eigen vermogen per 1-1 2024*	Eigen vermogen per 31-12 2024*	Vreemd vermogen per 1-1 2024*	Vreemd vermogen per 31-12 2024*	Resultaat 2024 na belasting*	Resultaat 2024 na belasting* Dividend, ontvangen in 2024 over 2023	Netto
2.1	Enexis NV	159.490	5.263.000	5.263.000	5.517.000	5.517.000	15.000**	pm	
2.2	CSV Amsterdam BV		210	210	13	13	-102	0	
2.3	Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV		1.480	1.480	10	10	-52	0	
2.4	Brabant Water NV		689.744	689.744	575.801	575.801	5.347	0	
2.5	Eindhoven Airport NV		120.089	120.089	17.650	17.650	18.764	pm	
2.6	BOM Holding BV	111.301	92.142	92.142	269.405	269.405	1.474	0	
2.7	Ruimte voor Ruimte a Beheer BV		677	677	297	297	66	0	

2.7 b	Ruimte voor Ruimte II CV		23.750	23.750	10.270	10.270	3.545	0
2.8	Business Park Aviolanda BV	1.573	13.375	13.375	11.681	11.681	245	0
2.9	Nederlandse Waterschapsbank NV	50.000	1.995.000	1.995.000	71.290.000	71.290.000	143.000	pm
2.10	NV Bank voor Nederlandse Gemeenten	49.800	4.615.000	4.615.000	107.459.000	107.459.000	279.000	pm
2.11	ZEH NV (voorheen PZEM NV)		1.589.501	1.589.501	1.549.493	1.549.493	182.202	0
2.12	Pivotpark Holding BV	64.534	17.592	17.592	48.392	48.392	4.533	0
2.13	Green Chemistry Campus BV		738	738	150	150	-166	0
2.14	Groen Ontwikkelfonds Brabant BV		0	0	7.501	7.501	0	0
2.15	NV Monumenten Beheer Brabant	6.908	578	578	8.750	8.750	-194	0
2.16	Brabant Startup Fonds BV	15.700	0	0	18.673	18.673	0	0

*De gepresenteerde cijfers zijn de resultaten uit de meest recente gepubliceerde (half)jaarcijfers.

** Resultaat eerste halfjaar 2023

3. Stichtingen en verenigingen

Belang

	Naam	Vestigingsplaats	Portefeuille (eigenaar / inhoud)	Bestuurlijk Belang	Aandeel
3.1	Interprovinciaal overleg IPO en BIJ12 (vereniging)	's-Gravenhage	Boelema*	Lid van het bestuur	9,63% (Bij12 10,60%)
3.2	Huis van de Nederlandse Provincies (vereniging)	Brussel	Van Gruijthuisen*	Lid van het bestuur	8,33%
3.3	Stichting Brabant C Fonds	Tilburg	Smeulders / Van der Horst	Benoeming schorsing en ontslag leden RvT	100%
3.4	Stichting Beheer Museumkwartier	's-Hertogenbosch	Smeulders / Van der Horst	Benoeming schorsing en ontslag leden RvT	100%
3.5	Stichting Leisure Ontwikkelfonds Brabant	Oisterwijk	Smeulders / Van der Horst	lid van de raad van deelnemers.	50%
3.6	Stichting La Vuelta Holanda, opgericht in 2019	Utrecht	Smeulders	Lid van het bestuur	15%

* Eigenaarsrol en inhoudelijke rol zijn niet conflicterend.

Vermogensstructuur en resultaat

x€1000

Naam	Lening	Garantstelling	Eigen vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen per 01-01-2024*	Vreemd vermogen per 31-12-2024*
------	--------	----------------	----------------	----------------	---------------------------------	---------------------------------

			per 01-01-2024*	per 31-12-2024*		
3.1	Interprovinciaal overleg IPO en BIJ12 (vereniging)	120	5.688	5.688	43.082	43.082
3.2	Huis van de Nederlandse Provincies (vereniging)		705	705	711	711
3.3	Stichting Brabant C Fonds		238	238	13.136	13.136
3.4	Stichting Beheer Museumkwartier		100	100	540	540
3.5	Stichting Leisure Ontwikkelfonds Brabant		5.140	5.140	72	72
3.6	Stichting La Vuelta Holanda, opgericht in 2019		301	301	0	0

*De gepresenteerde cijfers zijn de resultaten uit de meest recente gepubliceerde (half)jaarcijfers.

4. Overige verbonden partijen

Belang

	Naam	Vestigingsplaats	Portefeuille (eigenaar / inhoud)	Bestuurlijk Belang	Aandeel
4.1	Fonds Nazorg Gesloten Stortplaatsen	's-Hertogenbosch	Van Gruijthuijsen / Roijackers	GS vormen Algemeen Bestuur, twee gedeputeerde vormen Dagelijks Bestuur	100%

Vermogensstructuur en resultaat

x€1000

Naam	Lening	Garantstelling	Eigen vermogen per 01-01-2024*	Eigen vermogen per 31-12-2024*	Vreemd vermogen per 01-01-2024*	Vreemd vermogen per 31-12-2024*
4.1 Fonds Nazorg Gesloten Stortplaatsen			80.147	80.147	31.223	31.223

*De gepresenteerde cijfers zijn de resultaten uit de meest recente gepubliceerde (half)jaarcijfers

5. Investeringsfondsen voor Brabant

Fonds*	Fondsomvang ingebracht door provincie x €1 mln	Looptijd t/m	Revolverendheid	Multiplier	Portefeuille
5.1 Innovatiefonds Brabant**	125	2037	Nominaal	≥ 3	Van Gruijthuisen
5.2 Energiefonds Brabant**	60	2037	Nominaal	≥ 4	
5.3 Brabant C fonds	36	2024	Beperkt	≥ 3	
5.4 Groen Ontwikkelfonds voor Brabantse natuur	209,1	2027	Niet of nauwelijks	≥ 2	
5.5 Leisure Ontwikkel fonds Brabant	5	2027	Beperkt (33-66%)	≥ 2	
5.6 Brabant Startup Fonds	15	2033	50%	≥ 3	Van Gruijthuisen

* Zie bijlagenbundel begroting 2024 voor aanvullende fondsinformatie

** Het beheer van het Innovatiefonds en het Energiefonds vindt plaats door verbonden partij BOM Holding BV

